

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta (HE 32/2026 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Eduskunta-aloite

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavan aloitteen:

- Lakialoite LA 27/2024 vp Inka Hopsu vihr ym. Lakialoite laiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain 122 ja 126 §:n muuttamisesta

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitussihteeri Marianne Kajander, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Tiina Pullola, maa- ja metsätalousministeriö
- johtava asiantuntija Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus EHK
- erityisasiantuntija Riitta Rahkila, Elintarviketeollisuusliitto ry
- asiantuntijaeläinlääkäri Olli Heino, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- asiantuntija Cecilia Nyholm, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf
- asiantuntijatyön päällikkö, eläinlääkäri Pihla Markkola, SEY Suomen eläinsuojelu ry
- puheenjohtaja Mikko Turku, Suomen Eläinlääkäriliitto ry
- toiminnanjohtaja Ari Berg, Suomen Sikayrittäjät ry
- yhteiskuntasuhdejohtaja Risto Lahti, Atria Oyj

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- professori Claudio Oliviero, Helsingin yliopisto, eläinlääketieteellinen tiedekunta
- Ruokavirasto
- Eläinten terveys ETT ry
- Animalia ry
- Eläinoikeusakatemia ry
- Lihakeskusliitto ry
- Luomuliitto ry

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

- Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto ry
- Suomen Tuotantoeläinlääkäriyhdistys TEY ry
- Atria Oyj
- HKScan Oyj
- Snellmanin Lihanjalostus Oy

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- oikeusministeriö

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITE

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläinten hyvinvoinnista annettua lakia ja eläinten lääkitsemisestä annettua lakia.

Eläinten hyvinvoinnista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että täsmennettäisiin valtion kunnille maksamaa korvausta koskevaa säännöstä sekä kumottaisiin säännös, jonka mukaan tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti 1 päivästä tammikuuta 2035 lukien.

Eläinten lääkitsemisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saisi luovuttaa injektoitavaa paikallispuudutusainetta porsaan kirurgista kastraatiota varten myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan kesällä 2026.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 27/2024 vp ehdotetaan muutettavaksi eläinten hyvinvoinnista annettua lakia siten, että porsitushäkkien ja tiineytyshäkkien käyttö ja ylläpito kielletään täysin siirtymäajalla, ilman poikkeuksia. Siirtymäaika päättyisi kaikissa tilanteissa vuoden 2028 alussa. Lisäksi porsaiden kirurgisen kastraation siirtymäaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi vuoteen 2028.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi eläinten hyvinvoinnista annettua lakia siten, että kumotaan säännös, jonka mukaan tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti vuoden 2035 alusta lukien. Samalla eläinten lääkitsemisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta vastaava eläinlääkäri saa luovuttaa injektoitavaa paikallispuudutusainetta porsaan kirurgista kastraatiota varten myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille. Myös valtion kunnille maksamaa korvausta koskevaa säännöstä eläinten hyvinvoinnista

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

annetussa laissa ehdotetaan täsmennettäväksi. Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä jäljempänä esitettävien vähäisin muutoksin

Hallituksen esityksen tavoitteena on estää eläinten hyvinvoinnista annetussa laissa säädetystä kastraatiokiellosta sika-alalle aiheutuvat lisäkustannukset ja siten auttaa alaa selviytymään haastavassa markkinatilanteessa, johon ovat vaikuttaneet muun muassa yleinen kustannusten nousu sekä kansanterveyden turvaamiseksi toteutettavasta salmonellavalvontaohjelmasta johtuvat lisääntyneet taloudelliset riskit. Esityksellä pyritään varmistamaan, että sianlihan vienti Aasiaan ja Yhdysvaltoihin ei vaikeudu kastraatiokiellon myötä. Tätä kautta tavoitteena on turvata kotimaista sianlihan tuotantoa ja Suomen huoltovarmuutta. Maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa, että porsaiden kirurgisella kastraatiolla ja sen kiellolla on vaikutusta eläinten hyvinvointiin, sikojen kasvatukseen ja kotimaiseen sianlihantuotantoon sekä sianlihamarkkinoihin Suomessa ja kansainvälisesti. Valiokunta tarkastelee jäljempänä näitä sikojen kastraation vaikutuksia tarkemmin sekä arvioi myös lyhyesti valiokunnan saamassa selvityksessä esitettyjä vaihtoehtoja sikojen kirurgiselle kastraatiolle.

Sikojen kasvatusta ja kastraatio eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta

Voimassa olevan eläinten hyvinvoinnista annetun lain siirtymäsäännösten mukaan tuotantoeläimenä pidettävän sian kirurgisen kastraation kieltäminen on tulossa voimaan vasta pitkän siirtymäajan jälkeen vuoden 2035 alusta lähtien. Kiellon kumoaminen ei näin ollen vaikuta sikojen hyvinvointiin nykytilanteeseen verrattuna. Muutoksella on kuitenkin vaikutuksia sikojen hyvinvointiin tulevaisuudessa. Porsaiden kastraatio on toimenpiteenä ilman kivunlievitystä hyvin kivulias, eikä kaikkea toimenpiteestä aiheutuvaa kipua saada poistettua paikallispuudutuksella ja kipulääkityksellä. Kastraatioissa nuoria eläimiä altistetaan kivulle, stressaaville käsittelyille ja mahdollisille tulehduksille. Alan toimijat eli tuottajat, teollisuus, kauppa, tutkijat, eläinlääkärit ja eläinsuojelujärjestöt allekirjoittivatkin jo vuonna 2010 yhdessä eurooppalaisen julistuksen kirurgisen kastraation asteittaisesta lopettamisesta. Tästä huolimatta kehitys on ollut hidasta, eikä yksikään EU:n jäsenmaa ole ottanut käyttöön yleistä kastraatiokieltä.

Suomi on ollut edelläkävijä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi, ja myös sikojen kastraatiokiellosta säädettiin Suomessa ensimmäisenä EU-maana. Maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa, että suomalaisella hyvinvoivalla tuotantoeläimellä on jo pitkään ollut sekä kansallisesti että kansainvälisesti tunnettu hyvä maine. Suomessa esimerkiksi kasvatetaan Ruotsin lisäksi ainoana EU-maana siat pitkähäntäisinä, vaikka koko EU:ssa rutiininomainen sikojen häntien työstäminen on lähtökohtaisesti kielletty sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksia koskevan direktiivin (2008/120/EY) nojalla. Porsaiden saporoiden työstäminen on toimenpide, jolla pyritään ehkäisemään sikojen hännänpurentaa. Sikojen hännät työstetään sen sallineissa maissa yleensä ilman kivunlievitystä muutaman päivän ikäisiltä porsailta. Suomessa lainsäädäntö kieltää sikojen kasvatuksessa myös kokoritolalattian käytön, ja kiinteä lattia mahdollistaa virikkeiden ja kuivikkeiden käytön osana pitkähäntäisten sikojen kasvatustapaa. Tältäkin osin suomalainen sikojen kasvatustapa poikkeaa Euroopassa vallitsevista kasvatustapoina. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä, että sikojen hyvinvointia kehitetään jatkossakin ottaen kokonaisvaltaisesti huomioon suomalainen tuotantomalli ja kasvatustavat.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

Vaikka kaikkea kipua ja kärsimystä ei kirurgisen kastroinnin yhteydessä voida poistaa, on porsaiden hyvinvointia mahdollista parantaa tehokkaasti riittävällä kivunlievityksellä. Eläinten hyvinvoinnista annetun lain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan tulehduskipulääkkeen antaminen kirurgisen kastroinnin yhteydessä on ollut pakollista jo vuoden 2024 alusta lukien. Saman asetuksen mukaan vuoden 2027 alusta lukien on käytettävä paikallispuudutusta enintään seitsemän päivän ikäisen porsaan kirurgisen kastroinnin yhteydessä. Paikallispuudutus yhdistettynä tulehduskipulääkkeeseen on tehokas ja yleisesti hyväksytty menetelmä, jota käytetään myös muilla eläinlajeilla ja ihmisillä lyhytkestoisissa kirurgisissa toimenpiteissä. Lainsäädännön vähimmäisvaatimukset täyttävästä kivunlievityksestä huolimatta kaikkea toimenpiteestä johtuvaa kipua ei saada poistettua. Toimenpiteen jälkeistä kivunlievitystä tuetaan kuitenkin myös maataloustukijärjestelmään sisältyvän eläinten hyvinvointikorvauksen kautta, ja tilat voivat vapaaehtoisesti jo nyt antaa porsaille toisen tulehduskipulääkkeen jälkikivun lievittämiseksi. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tärkeänä, että kastroitavien porsaiden kivunlievityksestä huolehditaan niin hyvin kuin uusimman tieteellisen tiedon mukaan on mahdollista.

Suomen suurimmat teurastamot, jotka kattavat valtaosan maan sianlihantuotannosta, ovat ottaneet puudutuksen käyttöön sopimustuotantotiloillaan jo vuoden 2026 alusta lähtien. Paikallispuudutuksen toimivuuden kannalta on olennaista, että se tehdään oikein. Lainsäädännön mukaan puudutuksen saa antaa vain koulutettu henkilö. Koulutukseen kuuluu teoriakoulutuksen lisäksi käytännön näyttökoe, jonka koulutuksen käynyt eläinlääkäri hyväksyy tilalla. Eläimen omistajalla tai haltijalla on oltava lääkitsemissuunnitelma, jonka hän voi laatia itse tai hankkia laatimiseen liittyvän asiantuntijapalvelun esimerkiksi eläinlääkäriltä. Lisäksi eläimen omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus valita, että toimenpiteen suorittaa eläinlääkäri, jolloin myös lääkkeiden käyttöön liittyvä vastuu säilyy eläinlääkärillä. Maa- ja metsätalousvaliokunnan saamassa selvityksessä on eläinten lääkitsemisestä annetun lain muutokseen liittyen pidetty ehdotettua sääntelyä pääosin asianmukaisena ja perusteltuna, mutta sääntelyyn on esitetty eräitä vähäisiä täsmennyksiä. Valiokunta esittää eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:ään tältä osin muutosta. Valiokunnan muutosesitystä on kuvattu tarkemmin jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Sikojen kastroinnin taloudelliset ja tuotannolliset vaikutukset

Porsaat on Suomessa kastroidu ensisijaisesti siksi, että osalla karjuista lihaan kehittyy sukukypsyyden myötä haju, joka tulee esiin silloin kun lihaa kypsennetään. Tämän karjunhajun osa ihmisistä kokee epämiellyttävänä. Karjunliha on myös koostumukseltaan erilaista kuin leikon liha, erityisesti rasvahappokoostumuksen ja teknologisten ominaisuuksiensa suhteen. Tällä hetkellä kastroimattoman sian aistinvarainen laatu ja näin ollen myös taloudellinen arvo on alhaisempi kuin nykytuotetuista sianlihan arvo. EU-tasolla ei ole toistaiseksi myöskään vakiintunut luotettavaa, kustannustehokasta ja laajasti käyttöön soveltuvaa menetelmää karjunhajun tunnistamiseen. Näistä syistä monet suomalaisen sianlihan viennin kohdemaat, kuten Kiina, Etelä-Korea ja Uusi-Seelanti, eivät lähtökohtaisesti hyväksy karjuista peräisin olevaa lihaa. Jos vientimarkkinat eivät hyväksy karjunlihaa, sillä on taloudellisia vaikutuksia alan kannattavuuteen. Sianlihan vienti on Suomelle kannattavaa ja tukee kotimaisen tuotannon kilpailukykyä sekä kannattavuutta.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

Hallituksen esityksen mukaan kastroatiokiellosta syntyisi tiettyjä taloudellisia hyötyjä myös tuottajille eläinten paremman rehuhyötysuhteen, nopeutuneen tuotantokierron ja vähentyneen työmäärän ansiosta. Lihateollisuudelle aiheutuisi kuitenkin erittäin merkittäviä kustannuksia, teollisuuden oman arvion mukaan 350 miljoonaa euroa, seuraavan kymmenen vuoden aikana. Teurastamoihin pitäisi tehdä huomattavia rakenteellisia muutoksia, koska esimerkiksi ruhojen käsittely ja lajittelu muuttuisivat oleellisesti nykyisestä. Täyskarjujen käyttö elintarvikkeena edellyttää myös karjunhajun tunnistamisen menetelmän kehittämistä. Valmista, suoraan käyttöön hankittavaa tunnistusmenetelmää, joka soveltuu teurastamon linjavauhtiin, ei ole saatavilla. Pellervon taloustutkimus PTT ry toteutti selvityksen Kirurgisen kastroation kieltämisen taloudellisista vaikutuksista Suomen sianlihantuotantoon (303/2025). Selvityksen johtopäätösten mukaan kastroatiokiellosta tuotannolle aiheutuvat kokonaiskustannukset karjua kohden olisivat keskimäärin 11,89 euroa. Kohonneiden kustannusten siirtyminen teollisuuden myyntihintoihin ja edelleen kuluttajahintoihin on selvityksen mukaan hyvin epävarmaa.

Maa- ja metsätalousvaliokunta toteaa, että Suomi on osa EU:n sisämarkkinia ja EU:n sisämarkkinoiden yhteisellä sääntelyllä on suuri merkitys Suomen sikatalouden kilpailukykyyn. Suomalainen sianlihan tuotanto muodostaa vain noin 0,8 prosenttia eurooppalaisesta sianlihan tuotannosta. Suomessa sianlihan tuotantokustannukset ovat jo valmiiksi kilpailijamaita korkeammat kunnianhimoisten eläinten terveys- ja hyvinvointivaatimusten, kuten salmonellavapauden ja saporoiden työstämiskiellon, vuoksi. Sikatilojen kannattavuustilanne on ollut kannattavuuskirjanpitoilajien tulosten perusteella heikko vuosina 2023-2025. Tämä vaikeuttaa tilojen mahdollisuuksia sopeutua muutoksiin. Vaikea taloudellinen tilanne on nähtävissä myös voimakkaana sikatilojen määrän alenemisena. Kotimaisen tuotannon kilpailukykyä on vaikea ylläpitää tilanteessa, jossa EU:n sisämarkkinoilla suomalaisilta toimijoilta edellytetään kilpailijamaita tiukempia vaatimuksia ilman vastaavia rajoituksia tuontilialle.

Vaihtoehdot sikojen kirurgiselle kastroatiolle

Hallituksen esityksessä on kuvattu vaihtoehtoina sikojen kirurgiselle kastroatiolle eräissä maissa jo käytössä olevaa immunokastroatiota, kastroatiota täysnukutuksessa ja täyskarjujen kasvatusta. Immunokastroatio on tällä hetkellä vielä melko vähän käytetty menetelmä, mutta sen suosio on viime vuosina kasvanut maailmalla vaihtoehtona kirurgiselle kastroatiolle. Immunokastroatio on rokotteen kaltainen pistos, joka estää karjun kivesten kehittymisen ja siten karjunhajun syntymisen. Immunokastroatio viivästyttää porsaiden puberteettia ja vaikuttaa siten sikojen käyttöön vastaavasti kuin kirurginen kastroatio. Immunokastroatiossa kirurginen kastroatio korvataan kahdella lihasikavaiheessa annettavalla rokotuksella. Immunokastroatio vaatii pistosten tarkkaa ajoitusta. Joidenkin kokemusten mukaan yksittäinen teuraseläin saattaa toimenpiteestä huolimatta haista karjulle. Kiinnostusta immunokastroation käyttöön on Suomessakin erityisesti luomutuottajien keskuudessa, mutta EU:n luomusääntely ei tällä hetkellä salli immunokastroation käyttöä luomutuotannossa.

Eläinten hyvinvoinnista annetun lain valmistelun yhteydessä tarkasteltiin myös mahdollisuutta edellyttää porsaiden nukutusta kastroatiotoimenpiteessä. EU-maista Saksassa kirurginen kastroatio ilman yleisanestesiaa on kielletty ja valtaosa Saksan sioista kastroidaan isofluraaninukutuksessa. Porsaiden nukutukseen liittyy kuitenkin hyvinvointiriskejä eläimelle

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

sekä mahdollisesti myös työturvallisuusriskejä toimenpiteen tekijälle. Nukutuslaitteet ovat myös kalliita ja nukutus lisää edelleen kastraatiotoimenpiteestä aiheutuvaa työtä tilalla. Muun muassa näiden syiden vuoksi eläinten hyvinvointilain säätämisen yhteydessä linjattiin, että porsaiden kastraation yhteydessä edellytettävä kivunlievitys perustuu kipulääkitykseen ja paikallispuudutukseen.

Euroopassa täyskarjukasvatus on yleisin tapa välttää kastraatio. Euroopan maista esimerkiksi Irlannissa, Iso-Britanniassa, Portugalissa, Espanjassa ja Alankomaissa valtaosa karjuista kasvatetaan kastroimattomina. Maa- ja metsätalousvaliokunnan saaman selvityksen mukaan kastroimattomien niin sanottujen täyskarjujen kasvatukseen liittyy merkittäviä hyvinvointihaasteita. Tutkimusten mukaan karjut ovat aggressiivisempia ja aktiivisempia, mikä lisää tappeluita, vammoja ja stressiä sekä vaikeuttaa hoitoa. Lisäksi voi esiintyä enemmän häiriökäyttäytymistä, kuten hännänpurentaa. Monissa täyskarjukasvatusta suosivissa maissa Suomessa kielletty saparoiden työstäminen onkin hyvin yleistä. Täyskarjujen ryhmäkasvatus edellyttää muutoksia eläinten kasvatusolosuhteisiin siten, että niiden hyvinvointi paranee ja kasvatuksen taloudellinen tehokkuus säilyy. Myös genetiikan kehittäminen on keskeisessä roolissa, jotta varmistetaan eläinten hyvinvointi karjujen ryhmäkasvatuksessa. Merkittävien muutosten tekeminen genetiikan kautta vaatii kuitenkin pitkäjänteistä työtä ja panostusta.

Maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa Luonnonvarakeskuksen kolmevuotista hanketta, joka päättyy 31.5.2026. Hankkeessa tutkitaan muun muassa kastroitujen ja kastroimattomien sikojen kasvatus ja hyvinvointia, lihan laatua ja jalostusta, sianlihan kulutusta sekä karjunhajun tunnistusmenetelmiä. Myös karjunhajun esiintyvyys selvitetään. Lopuksi arvioidaan karjuporsaiden kastraation vaihtoehtojen taloudelliset ja tuotannolliset vaikutukset tuotantoketjussa. Hanke on päättymässä, ja tilaseurantakokeen alustavien tulosten perusteella täyskarjukasvatuksen arvioidut kielteiset hyvinvointivaikutukset ovat olleet odotettua vähäisempiä. Sen sijaan karjunhajua on havaittu melko suurella osalla täyskarjujen lihanäytteitä. Aiheesta tarvitaan lisätutkimuksia, jotta täyskarjujen tuotanto voidaan toteuttaa siten, ettei se heikennä sianlihan tuotantoketjun taloudellista kestävyyttä.

Johtopäätöksiä

Maa- ja metsätalousvaliokunta katsoo, että eläinten hyvinvoinnin kehittämistä tulee edistää sellaisin toimenpitein, jotka ovat käytännössä toteuttamiskelpoisia ja yhteensopivia myös kansainvälisen toimintaympäristön kanssa. Kuten edellä on todettu, voisi yksipuolinen kastraatiokiello Suomessa merkittävästi heikentää kotimaisen sianlihantuotannon kannattavuutta. Maa- ja metsätalousvaliokunta pitää tästä syystä tärkeänä, että Suomi tulee jatkossakin aktiivisesti edistämään yhteisen ratkaisun saamista kastraatiokiellosta EU-lainsäädännön tasolla. Edellä on kuvattu vaihtoehtoja sikojen kirurgiselle kastraatiolle, ja erityisesti immunokastraation on katsottu olevan eläinten hyvinvoinnin kannalta kirurgista kastraatiota parempi ja tulevaisuudessa myös taloudellisesti toteutuskelpoinen vaihtoehto. Kyselytutkimusten perusteella myös suomalaiset kuluttajat haluavat valinnoillaan edistää eläinten hyvinvointia parantavia tuotantotapoja. Maa- ja metsätalousvaliokunta katsoo, että eläinten hyvinvoinnin parantaminen vapaaehtoisin ja markkinaehtoisin toimin on kannatettavaa, ja siihen tulee tarjota tukea muun muassa panostamalla tutkimukseen ja kuluttajien tietoisuuden lisäämiseen.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

Valiokunta katsoo, että hallituksen esitykseen sisältyvät ehdotukset sikojen kastraatiokiellon kumoamisesta ja siihen liittyvistä muista toimista ovat edellä esitetyn perusteella kannatettavia. Valiokunta esittää tästä syystä lakialoitteessa LA 27/2024 vp esitetyn, kastraatiokiellon siirtymäajan lyhentämistä koskevan ehdotuksen hylkäämistä. Valiokunta esittää myös samassa lakialoitteessa esitetyn poikkeuksetta sovellettavaa porsitushäkkien ja tiineytyshäkkien käytön ja ylläpidon kieltä koskevan ehdotuksen hylkäämistä. Eläinten hyvinvoinnista annettu laki rajoittaa jo nykyisten tiineytys- ja porsitushäkkien käyttöä, asettaa tiineyshäkkien käytölle siirtymäajan, ja kieltää uusien porsitushäkkien käyttöönoton. EU-komissiolta odotetaan lähiaikoina ehdotusta, jolla se vastaisi eurooppalaisen ”End the Cage Age” -kansalaisaloitteen vaatimuksiin eläinten häkkikasvatuksen kieltämiseksi. Porsitus- ja tiineytyshäkkien käytön kieltö sisältyy kansalaisaloitteen vaatimuksiin. Jos EU-lainsäädäntö edellyttää nopeampaa siirtymistä häkittämiin tuotantomenetelmiin, tullaan myös eläinten hyvinvoinnista annetun lain sääntelyä tarkastelemaan uudelleen. Valiokunta pitää tässä tilanteessa lakiin jo sisältyviä vaatimuksia perusteltuina ja niistä aiheutuviin taloudellisiin kustannuksiin nähden oikeasuhtaisina.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki eläinten hyvinvoinnista annetun lain muuttamisesta

120 §. Eräiden eläinyksilöiden hallussapito. Pykälässä säädetään eräiden eläinyksilöiden hallussapidosta niiden kuolemaan saakka. Kyseessä on siirtymäsäännös, joka mahdollistaa tiettyjen tuotantoeläimenä, sirkuseläimenä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä pidettävien eläinyksilöiden hallussapidon niiden luonnollisen eliniän loppuun. Säännöstä muutettiin osana lakipakettia, jolla toimeenpantiin valtion aluehallintouudistusta koskeva lainsäädäntö (HE 13/2025). Aluehallintouudistusta koskevan lainsäädännön oli tarkoitus tämän pykälän osalta muuttaa ainoastaan pykälän 2 momentissa säädetty ilmoitus eläimen hallussapidosta tehtäväksi aluehallintoviraston sijaan Ruokavirastolle. Tästä huolimatta muutoksen yhteydessä pykälä on virheen vuoksi muutettu kokonaan, mikä merkitsee, että pykälästä on poistettu sen 1 ja 3 momentit. Aluehallintouudistusta koskeneen muutoksen yhteydessä tapahtunut tekninen virhe on tarpeen korjata, jotta siirtymäsäännöksen mukaisesti toimineiden oikeus kyseisten eläinyksilöiden hallussapitoon niiden luonnollisen eliniän loppuun saakka voidaan taata asianmukaisesti jatkossakin esimerkiksi valvonnan yhteydessä. Maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että teknisen virheen takia pois jääneet momentit palautetaan pykälään aiemmassa muodossaan.

2. Laki eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

17 §. Muu lääkkeitä luovutus. Pykälässä säädetään siitä, millä edellytyksillä eläinlääkäri voi tietyissä tilanteissa luovuttaa lääkkeitä eläinten omistajalle tai haltijalle poiketen lain 15 ja 16 §:ssä säädetystä. Hallituksen esityksessä pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saa luovuttaa porsaansa omistajalle tai haltijalle porsaansa kirurgiseen kastraatioon tarkoitettua injektoitavaa paikallispuudutusainetta. Paikallispuudutusaineen luovuttamisen edellytyksiin kuuluu ehdotetun 2 momentin mukaan, että porsaansa omistajalla tai haltijalla tai tämän nimeämällä henkilöllä on oikeus paikallispuudutuksen suorittamiseen. Hallituksen esityksen

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

mukaan edellytyksenä on lisäksi, että eläinlääkäri tarkistaa lääkitsemissuunnitelman sekä varmistuu siitä, että eläimen omistajalla tai haltijalla on riittävät taidot ja kyvyt tunnistaa lääkitystarpeet sekä käsitellä lääkkeitä. Säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että porsaita kastroitaessa on saatavilla eläinten hyvinvointilainsäädännön mukainen kivunlievitys tulehduskipulääkkeellä ja puudutteella, eikä näitä lääkkeitä saa käyttää muihin tarkoituksiin. Kun lääkkeiden käyttötarkoitus on jo laissa tiukasti rajattu, ei eläimen omistajalta tai haltijalta ole tarpeen edellyttää kykyä tunnistaa lääkitystarpeita. Maa- ja metsätalousvaliokunta esittää, että säännöksestä poistetaan asian selkiyttämiseksi vaatimus eläimen omistajan tai haltijan kyvystä tunnistaa lääkitystarpeet.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 32/2026 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hylkää lakialoitteeseen LA 27/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 126 §; sekä
muutetaan 118 § ja 120 §, sellaisena kuin niistä on 120 § laissa 639/2025, seuraavasti;

118 §

Valtion kunnille maksama korvaus

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 22 §:ssä säädetään kunnan oikeudesta saada valtion varoista korvaus tässä laissa kunnaneläinlääkärille säädettyjen tehtävien suorittamisesta. Mainitun pykälän 1 momenttia sovelletaan myös kunnan järjestämisvastuulle tämän lain 7 §:n 3 momentissa säädettyihin eläinlääkärin tehtäviin.

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

120 § (Uusi)

Eräiden eläinyksilöiden hallussapito

Mitä 8 §:n 2 momentissa säädetään, ei sovelleta niihin tuotantoeläimenä, sirkuseläimenä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä pidettäviin eläinyksilöihin, jotka on saatu haltuun ennen lain voimaantuloa. Eläimen omistaja tai pitäjä voi pitää tällaisen eläimen hallussaan sen kuolemaan saakka. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää vastaavasta poikkeuksesta seura- ja harrastuseläimenä pidettävien eläinyksilöiden osalta.

Eläimen omistajan tai pitäjän on tehtävä ilmoitus muun kuin liitteessä 1 tarkoitetun eläimen hallussapidosta Ruokavirastolle kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 17 § seuraavasti:

17 §

Muu lääkkeiden luovutus

Edellä 15 ja 16 §:ssä säädetystä poiketen eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saa luovuttaa turkiseläinten, kalojen ja siipikarjan omistajalle tai haltijalle näille eläimille annettavaksi immunologisia eläinlääkevalmisteita sairauden ennaltaehkäisemistä varten. Lisäksi eläinlääkäri saa luovuttaa lääkkeitä turkiseläinten omistajalle tai haltijalle näiden eläinten sairauksien tai niiden oireiden hoidon varalle. Edellytyksenä luovutukselle on, että eläinlääkäri käy tarkastamassa eläinten terveydentilan säännöllisesti, laatii terveydenhuoltosuunnitelman ja suunnitelman immunologisten ja muiden eläinlääkevalmisteiden käytöstä eläinten pitopaikassa sekä varmistuu siitä, että eläimen

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp

omistajalla tai haltijalla on riittävät taidot ja kyvyt tunnistaa lääkitystarpeet, käsitellä lääkkeitä ja antaa lääkkeitä eläimelle.

Edellä 15 ja 16 §:ssä säädetystä poiketen eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saa luovuttaa porsaansa omistajalle tai haltijalle porsaansa kirurgiseen kastraatioon tarkoitettua injektoitavaa paikallispuudutusainetta. Edellytyksenä luovuttamiselle on, että eläinlääkäri varmistuu siitä, että porsaansa omistajalla tai haltijalla tai tämän nimeämällä henkilöllä on eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön mukainen oikeus paikallispuudutuksen suorittamiseen. Lisäksi edellytyksenä luovutukselle on, että eläinlääkäri tarkistaa lääkitsemissuunnitelman sekä varmistuu siitä, että eläimen omistajalla tai haltijalla on riittävät taidot ja kyvyt ~~tunnistaa lääkitystarpeet sekä~~ käsitellä lääkkeitä. Eläinlääkäri saa luovuttaa paikallispuudutusainetta kerrallaan enintään seuraavan neljän kuukauden tarpeeseen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 ja 2 momentissa tarkoitetun lääkkeiden luovutuksen ja luovutettujen lääkkeiden käytön ehdoista ja rajoituksista, eläinlääkäriin käynneistä eläinten pitopaikassa, luovutettavien lääkkeiden valikoimasta ja määrästä sekä lääkitsemissuunnitelmasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27.5.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ritva Elomaa ps
varapuheenjohtaja Anne Kalmari kesk
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Janne Jukkola kok
jäsen Teemu Kinnari kok
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Helena Marttila sd
jäsen Anders Norrback r
jäsen Jenna Simula ps
jäsen Timo Suhonen sd (osittain)
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Johan Kvarnström sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp
Vastalause 1

Vastalause

Perustelut

Eläinten hyvinvoinnista annettua lakia (HE 32/2026) ehdotetaan muutettavaksi siten, että täsmennettäisiin valtion kunnille maksamaa korvausta koskevaa säännöstä sekä kumottaisiin säännös, jonka mukaan tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti 1 päivästä tammikuuta 2035 lukien.

Lisäksi eläinten lääkitsemisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläinten pitopaikaneläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saisi luovuttaa injektoitavaa paikallispuudutusainetta porsaan kirurgista kastroatiota varten myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille.

Lisäksi pykälään 118§ tehtäisiin 1.1.2026 voimaan tulleen eläinlääkintähuoltolain (285/2023) voimaantuloon liittyvä viittaussäännöksen päivitys. Kumotun eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 §:n sijasta viitattaisiin uuden lain 22 §:ään.

Eläinten hyvinvointilaki uudistettiin yli 10 vuoden prosessin jälkeen vihdoinkin Sanna Marinin hallituskaudella. Entiseltä nimeltään eläinsuojelulaki oli monelta osin vanhentunut ja tutkimustietoa eläinten lajityypillisestä käyttäytymisestä ja hyvinvoinnista lisääntynyt. Uudistus toteutettiin tasapainoillen toisaalta eläinten hyvinvoinnin parantamisen ja toisaalta eläinten pitoon liittyvien elinkeinojen tarpeita kuunnellen. Lain vaikutuksia elinkeinoille pyrittiin vähentämään pitkillä siirtymäajoilla.

Eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvilta haitalta. On valitettavaa sekä lainsäädännön ennakoitavuuden näkökulmasta epätarkoituksenmukaista, että näin pian hyvinvoinnista annetun lain säätämisen jälkeen sitä halutaan muuttaa ja lakia heikentää ennen kuin uuden lain tavoitteita on ehditty toteuttaa tai ne ovat tässä tapauksessa edes tulleet voimaan. Sikojen kannalta kaikki kastroatiokieltola tukevat perustelut ovat edelleen voimassa.

Karjujen kasvatusta sekä paikallispuudutteen käyttöä tutkitaan Suomessa parhaillaan muun muassa maa- ja metsätalousministeriön rahoittamana. On erikoista, että kastroatiokieltola halutaan perua jo ennen kuin nämä tutkimukset on saatu valmiiksi.

Huomionarvoista on, että Tanskassa alan toimijat ovat ilmoittaneet tavoitteekseen luopua kirurgisesta kastroatiosta vapaaehtoisin toimin vuoteen 2030 mennessä. On myös hyvin todennäköistä, että kastroatiokieltola etenee lähivuosina EU-tasolla ja myös Suomi on sitoutunut edistämään kieltoa EU-lainsäädännössä. Ennakoitava lainsäädäntö olisi tuottajien etu.

Nuorena koettu kipu ja kudosvaurio ovat erityisen haitallisia eläinten hyvinvoinnille ja kehitykselle. Kirurgisen kastroation aiheuttama kudosvaurio ja kipu, jota paikallispuudute vähentää, muttei poista kokonaan, heikentävät porsaiden hyvinvointia paitsi toimenpiteen aikana

**Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp
Vastalause 1**

ja heti sen jälkeen, myös pidempikestoisesti. Siksi tavoitteena täytyy olla kirurgisesta kastroatiosta luopuminen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna. (Valiokunnan muutosehdotus)

Vastalauseen muutosehdotukset

1.

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

~~kumotaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 126 §; sekä~~

muutetaan 118 § ja 120 §, sellaisena kuin niistä on 120 § laissa 639/2025, seuraavasti;

118 §

Valtion kunnille maksava korvaus

(Kuten MmVM)

120 §

Eräiden eläinyksilöiden hallussapito

(Kuten MmVM)

Voimaantulo

(Kuten MmVM)

**Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp
Vastalause 1**

Helsingissä 27.5.2026

Helena Marttila sd
Johan Kvarnström sd

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp Vastalause 2

Vastalause 2

Perustelut

Eläinten hyvinvoinnista annettua lakia (693/2023) ehdotetaan muutettavaksi hallituksen esityksessä siten, että valtion kunnille maksamaa korvausta kunnaneläinlääkärin suorittamista tehtävistä täsmennetään, sekä kumotaan porsaiden kirurgisen kastraation kieltö, jonka oli määrä astua voimaan 1. tammikuuta 2035.

Eläinten lääkitsemisestä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläinten pitopaikan eläinlääkintähuollosta pääasiallisesti vastaava eläinlääkäri saa luovuttaa injektoitavaa paikallispuudutusainetta porsaan kirurgista kastraatiota varten myös valtakunnalliseen eläinten terveydenhuolto-ohjelmaan liittymättömille tiloille.

LA 27/2024 vp ehdotetaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain muuttamista siten, että porsitushäkkien ja tiineytyshäkkien käyttö ja ylläpito kielletään täysin siirtymäajalla, ilman poikkeuksia. Siirtymäaika päättyisi kaikissa tilanteissa vuoden 2028 alussa. Lisäksi porsaiden kirurgisen kastraation siirtymäaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi vuodesta 2035 vuoteen 2028.

Hallituksen esitys porsaiden kastraatiokiellon kumoamiseksi on äärimmäisen ongelmallinen. Ongelmallista on sekin, että lainsäädäntöä ollaan nyt muuttamassa jo ennen kuin uusi toimintamalli on ehditty edes ottaa käyttöön tai siihen liittyvät tutkimusprojektit saatu päätökseen. Kirurgisen kastraation kieltöä tukevat useat eri näkökohdat, joita alleviivasi valiokunnan saamissa lausunnoissa suuri joukko asiantuntijatahoja, kuten Suomen Eläinlääkäriliitto ja Eläinten Hyvinvointikeskus. Kirurgisen kastraation sallimista kannattavat oikeastaan ainoastaan lihateollisuusyritykset sekä niihin läheisesti kytkeytyvät tahot.

Porsaiden kirurginen kastraatio on toimenpiteenä erittäin tuskallinen. Tieteellinen tutkimus on osoittanut, että kirurginen kastraatio selvästi heikentää porsaiden hyvinvointia ja terveyttä – paitsi että toimenpide itsessään on äärimmäisen kivulias, kastraatio altistaa porsaat myös useita päiviä kestäväälle kivulle sekä erilaisille tulehduksille, ja se nostaa porsaiden kuolleisuutta. Varhaisessa iässä koettu kipu ja kudonsvauriot heikentävät eläinten hyvinvointia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Paikallispuudutteen käyttö ei ole riittävä ratkaisu kirurgisen kastraation ongelmiin, koska myös niihin liittyy merkittäviä ongelmia. Jo puudutuspiistos itsessään on varsin tuskallinen ja epäonnistuu helposti, mikäli tekijänä ei ole eläinlääkäri. Kaikki puudutusaineet eivät myöskään poista kastraation aiheuttamaa kipua, vaan voivat jopa lisätä sitä.

On selvää, että hallituksen päätökseen luopua porsaiden kirurgisen kastraation kiellosta vaikuttavat ennen kaikkea suomalaisten lihatalojen lobbaus ja näiden alleviivaamat taloudelliset näkökohdat, joita lihatalot ovat perustelleet itse tuottamallaan talousluvulla. On irvokasta, että lakia, jolla on tarkoitus turvata eläinten hyvinvointi, ollaan valmiita muuttamaan eläinten tappamista ydintehtävänä harjoittavan teollisuudenalan toiveesta. Taloudellisten seikkojen ei katsoaksemme pitäisi olla ensisijaisia eläinten kärsimyksen lieventämistä koskevissa

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp Vastalause 2

kysymyksissä. Toimenpiteen tarpeellisuutta ja vaihtoehtoja tulee arvioida eläimen näkökulmasta, ei lihateollisuuden etujen tai viennin ”vaatimuksista” käsin.

Samaan aikaan on runsaasti evidenssiä siitä, että kirurginen kastraatio itse asiassa heikentää sikateollisuuden taloudellista kannattavuutta pitkällä tähtäimellä. Tämä johtuu siitä, että kirurginen kastraatio nostaa porsaiden kuolleisuutta ja hidastaa porsaiden kasvua. Kastraatioseelvitys vuodelta 2021 toteaa, että immunokastroiduilla karjuilla on arvioitu olevan parempi tuotto verrattuna leikkoihin, ja raportti myös suosittaa kirurgisesta kastraatiosta luopumista.

Toinen lihatalojen argumentti kirurgisen kastraation sallimiseksi jatkossakin koskee vientiä. Lihatalot ovat halunneet painottaa, että täyskarjujen tai immunokastroitujen karjujen lihaa ei voi viedä kaikkiin vientimaihin kastroimattomien porsaiden lihaan kehittyvän, kuluttajalle epämiellyttävän karjun hajun takia. Kyse ei ole elintarviketurvallisuudesta, vaan aistinvaraisesta laadusta. Kuitenkin kastraatioseelvityksen (2021) mukaan pelko viennin vaarantumisesta kirurgisen kastraation kiellon myötä ei ole perusteltu. Täyskarjujen lihaa viedään jo useista Euroopan maista, ja esimerkiksi Irlannissa, Isossa-Britanniassa, Portugalissa, Espanjassa ja Alankomaissa valtaosa karjuista kasvatetaan kastroimattomina.

Huomattavaa on myöskin, että Tanska, joka on EU:n suurimpia sianlihantuottajia, aikoo kieltää porsaiden kirurgisen kastraation vuoden 2030 alusta. Sikojen hyvinvointikysymykset nousivat siellä merkittäväksi vaaliteemaksi tänä keväänä. Tanska vie suurimman osan lihasta ulkomaille, eli viennin mahdollinen tyrehtyminen on epäuskottava argumentti myös Suomen kontekstissa. Tanska ja useat muut eurooppalaiset maat näyttävät suuntaa, jota myös Suomen eläinoikeuskehityksen tulisi seurata. Suomi ei olisi ainoa, eikä vuonna 2035 edes ensimmäinen, EU-maa, jossa kirurginen kastraatio on kielletty.

Immunokastraatio on eläinten hyvinvoinnin kannalta selvästi parempi vaihtoehto kuin kirurginen kastraatio. Selvää on, että eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta paras ratkaisu kuitenkin olisi, ettei sikoja kastroida lainkaan, vaan että niille sen sijaan annetaan selvästi enemmän elintilaa ja virikkeitä. Karjuporsaiden kirurgisesta kastraatiosta luopumista valmistelleen työryhmän (2023) laatimat suositukset osoittavat, että eläinten hyvinvointikorvauksella voitaisiin kompensoida täyskarjujen ja immunokastroitujen karjujen kasvatuksen kustannuksia kirurgisesta kastraatiosta luovuttaessa, ja elinkeinoa ja teollisuutta voitaisiin tarvittaessa tukea karjunhajun tunnistusmenetelmien kehittämisessä sekä muissa tarpeellisissa kehittämistoimenpiteissä ja investoinneissa.

Kannattamme lisäksi hallituksen esitykseen yhdistetyn lakialoitteen LA 27/2024 vp sisältöä. Porsitushäkkien ja tiineytyshäkkien käyttö ja ylläpito eivät ole eläinten hyvinvointilain tarkoituksen mukaisia kasvatusmenetelmiä. Kyse on eläimen liikkumisen estävistä häkeistä, ja ne tekevät lajityypillisen käyttäytymisen ja lajin perustarpeiden tyydyttämisen mahdottomiksi. Kaikki porsitushäkit tulisi kieltää ja niiden käyttö lopettaa. Vanhoille porsitushäkeille tarvitaan lyhyt siirtymäaika, jonka kuluessa niiden käyttö tulisi lopettaa.

Mikäli haluamme valtiona turvata tuotantoeläimille edes hyvinvoinnin vähimmäistason ja noudattaa eläinten hyvinvointilain tarkoitusta, on kirurgisesta kastraatiosta luovuttava kokonaan

Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp
Vastalause 2

ja kielto tulee toimeenpanna mahdollisimman nopeasti. Tästä syystä kannatamme lakialoitteessa LA 27/2024 vp esitettyä kiellon voimaantulon aikataulua.

Eläinten hyvinvointilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Kirurgisen kastration salliminen, myös paikallispuudutteella, rikkoo selvästi nykyistä eläinsuojelulainsäädäntöä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että 2. lakiehdotus hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna. (Vastalauseen muutosehdotukset)

1.

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
~~kumotaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 126 §, sekä~~
muutetaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 118 § ja 120, 122 ja 126 §,
sellaisena kuin niistä on 120 § laissa 639/2025, seuraavasti;

118 §

Valtion kunnille maksama korvaus

(Kuten MmVM)

120 §

Eräiden eläinyksilöiden hallussapito

(Kuten MmVM)

**Valiokunnan mietintö MmVM 11/2026 vp
Vastalause 2**

122 § (Uusi)

Sian pitopaikkaa koskevat poikkeus- ja siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaan sikalaan sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia 1 päivästä tammikuuta 2028. Tämän lain voimaantulon jälkeen peruskorjattavaan sikalaan tai sen osastoon ja rakennettavaan uuteen sikalaan tai sen osastoon sovelletaan emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkissä pidon osalta 37 §:n 2 momenttia, kun peruskorjaus tai uusi sikala taikka osasto on valmistunut.

Jos tämän lain voimaan tullessa toiminnassa olevaa sikalaa laajennetaan tai peruskorjataan tämän lain voimaantulon jälkeen, porsitushäkkien lukumäärää ei saa lisätä. Sellaiseen sikalan rakennus- ja peruskorjaushankkeeseen, jonka rakennuslupa on ollut vireillä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ensikolla tarkoitetaan sukukypsää naarassikaa astutuksesta tai siemennyksestä ensimmäiseen porsimiseen. Emakolla tarkoitetaan naarassikaa ensimmäisen porsimisen yhteydessä ja sen jälkeen.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset emakoiden ja ensikoiden porsitushäkissä ja tiineytyshäkissä pidosta.

126 §(Uusi)

Tuotantoeläimenä pidettävän sian kastraatiota koskeva siirtymäsäännös

Sen estämättä, mitä 15 §:n 2 momentin 4 kohdassa säädetään, tuotantoeläimenä pidettävää sikaa ei saa kastroida kirurgisesti. Kieltoa sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

Voimaantulo
(Kuten MmVM)

Helsingissä 27.5.2026

Veronika Honkasalo vas
Tiina Elo vihr